

ÇÖZÜM ODAKLI DÜŞÜNME EĞİTİMİ
ÇÖZÜYORUM
-TARIM ÖZEL SAYISI-

- TÜRKİYE’NİN TARIMDA KENDİNE YETEMEMESİ
- TÜRKİYE’NİN HAYVANCILIKTA KENDİNE YETEMEMESİ
- TARIMDA TEKNOLOJİNİN ETKİN KULLANILAMAMASI
- TARIM ÇALIŞANLARININ SOSYAL HAKLARINI KULLANAMAMASI
- UCUZ GIDAYA ERİŞEMEME

CHP Okul E-Bülten Tarım Özel Sayısı

Yayına Hazırlayanlar

Prof. Dr. Aytuğ Atıcı
(Parti İçi Eğitim Sorumlusu)

Simge Cansu Akkaya
(Parti İçi Eğitim Birimi Üyesi)

Çözüm Odaklı Düşünme Modül Ekibi

Öykü Naz Bartu Kavas
(Koordinatör)

Abdullah Aydemir

Ali Ilgın

Ayşe Nur Tekin

Mehmet Kılıç

Didem Tanaçan

Feryal Güllüada

Fevzi Çoban

Işıl Soyhan

Necip Bektaş

Sevgi Aksu

Zerrin Filazi

Tarım Masası Üyeleri

Prof. Dr. Kâmil Okyay Sındır
(Ziraat Mühendisi, CHP 27.Dönem İzmir Mv.)

Orhan Sarıbal
(Ziraat Mühendisi, CHP 27.Dönem Bursa Mv.,
PM Üyesi)

Abdullah Aydemir
(Makine Mühendisi, CHP Parti İçi Eğitim Birim
Üyesi)

Esra Deniz Karagöl
(Ziraat Mühendisi, CHP Parti Okulu Bölge
Koordinatörü)

Ekrem Özdemir
(Öğretim Görevlisi (İşletme), CHP Parti Okulu
Eğitmeni)

Necdet Bardan
(Mali Müşavir, CHP Parti Okulu İl
Koordinatörü)

   /PartiOkuluCHP

  /CHPOkuluTV

Adres: Üsküp Cad. (Eski Çevre Sok.)

No: 38 **Çankaya/ANKARA**

Telefon: 0312 465 20 00-15

E-posta: chppartiokulu@chp.org.tr

CHP PARTİ OKULU

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi Çözüm Yorum

Tarım Masası

TÜRKİYE'NİN TARIMDA KENDİNE YETEMEMESİ SORUNU İÇİN

ÇÖZÜM RAPORU

TARİH: 17.06.2021

ÇÖZÜM MASASI RAPOR NO: 1 (Pilot Çalışma)

ÇÖZÜM ÜRETMEK İÇİN ÇALIŞAN GRUP SAYISI: 5

ÇÖZÜM ÜRETMEK İÇİN ÇALIŞAN TOPLAM KATILIMCI SAYISI: 27

ÇÖZÜM MASASI ÜYELERİ:

Prof. Dr. Kamil Okyay Sındır	(CHP 27.Dönem İzmir Mv., Ziraat Mühendisi)
Orhan Sarıbal	(CHP 27.Dönem Bursa Mv., PM Üyesi, Ziraat Mühendisi)
Esra Deniz Karagöl	(Parti Okulu Görevlisi, Ziraat Müh.)
Abdullah Aydemir	(Modül Çalışma Grubu Üyesi)
Nuran Uğur	(Rapor Tekleştirci)

ÇÖZÜM ARAMA GRUPLARINI YÖNETEN EĞİTMENLER:

Talimdar Üzümcü, Yılmaz Çifçi, Ezgi İpek, Tacettin İnandı, Remzi Babacan

İsmail Hakkı KURT (Çözüm Odaklı Düşünme Modül Koordinatörü)

Aytuğ ATICI (Parti İçi Eğitim Sorumlusu, CHP 24-26. Dönem Mersin Milletvekili)

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi

ÇözüYorum

TÜRKİYE'NİN TARIMDA KENDİNE YETEMEMESİ SORUNUN
TANIMI

Masa Rapor No:
1

Hayvansal ve/veya bitkisel ürünlerin yetiştirilmesi faaliyetine tarım diyoruz. Çok kesin çizgilerle ayırmak güç olsa da tarladan traktöre kadar olan uygulamalara tarım, traktörden çatalımıza uzun bir yolculukla gelen ürüne gıda demek mümkün. Tarım yaparak elde ettiğimiz gıdalar beslenmemizin önemli bir kısmını oluşturuyor. Bir anlamda hayatın temeli diyebiliriz.

Tarım bütün ülkeler için tartışmasız en stratejik sektör. Politikalarını, planlamalarını ve desteklerini bu stratejik alanın gerekliliklerine ve önemine uygun belirleyebilen ülkeler gıda güvenlikleri ve toplum sağlığı konusunda daha başarılı olacaklardır.

Bütün dünyada olduğu gibi ülkemiz de de tarım toprakları giderek azalıyor. Bu azalışın en başta gelen sebeplerini nüfusun çoğalması ile imara açılan tarım topraklarının artması, sel, erozyon vb. doğal afetler, bilinçsiz tarım olarak sıralayabiliriz. Tarımsal girdilerdeki dışa bağımlılık kur farkından dolayı mazot, gübre, ilaç, tohum, yem, genetik materyal vb. hammaddelerin sürekli pahalalanmasına sebep oluyor. Hayvancılıkta özellikle yem temininde ithalata bağımlı olmamız, yem fiyatlarını yükseltiyor. Ürünlerin tarla, çiftlik çıkış fiyatlarının ucuz, maliyetlerinin yüksek olması çiftçileri tarımdan uzaklaştırıyor. Hem tarım alanları azalıyor, hem de tarımda üretim yapan insan sayısı azalıyor. 2003 yılında Çiftçi Kayıt Sistemi'nde 2 milyon 700 binden fazla çiftçi bulunmakta iken güncel rakamlar 2 milyonun altında. Bu durum bitkisel ve hayvansal üretim desenimizin daralmasına, bitkisel ve hayvansal kaynaklı gıdada ithalatçı ülke durumuna düşmemize neden oluyor. Üretim değerlerinin düşmesinin yanında teknolojik ve teknik gelişimi takip etmekte yetersiz kalınması üstüne birde verimlilikte azalma eklediğinde birçok ürün için ithalat yolu açılmış oluyor. Ülkemizde devlet kurumları tarafından planlanması ve düzenlenmesi gereken havza bazlı yetiştiricilik geliştirilmediği, biyo çeşitliliğe katkı sunacak üretim desenleri desteklenmediği, taban fiyatların üretim öncesinde açıklanmadığı için çiftçi bitkisel yetiştiricilikte ortalama bir maliyet hesabı yapabiliyor iken ortalama bir satış değeri belirleyemiyor. Maliyetin altındaki satış değerleri devlet tarafından desteklenmediğinde çiftçinin zararı hatta iflası söz konusu oluyor. Düşük gelir hatta daha kötüsü yüksek zarar çiftçiyi üretimden uzaklaştıran en temel etken olarak ortaya çıkıyor.

Gıdada dışa bağımlılık, ciddi güvensizlik ve belirsizlikleri ve toplum sağlığından, ekonomik çıkarlara kadar pek çok konuda çok tehlikeli sonuçları doğuracaktır. Bu konularda siyasi otoriteler, akademi dünyası, STK'lar, üretici ve tüketici konumunda olan halk ortak akıl ve uzlaşma ile önerilerimizi ortaya koyup sağlam stratejiler ortaya koymak zorundayız.

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi

ÇözüYorum

TÜRKİYE’NİN TARIMDA KENDİNE YETEMEMESİ SORUNU
ÇÖZÜM ÜRETMEK İÇİN ÇALIŞMA YÖNTEMİ

Masa Rapor No:
1

- Tarım Çözüm Masası “Türkiye’nin Tarımda Kendine Yetememesi” sorununu yukarıdaki şekilde tanımlamıştır.
- 5 kişiden oluşan parti eğitmenleri “Türkiye’nin Tarımda Kendine Yetememesi” sorununa çözüm bulma çalışmalarına katılmak üzere gönüllü olmuştur.
- Her bir parti eğitmeni kendi doğal çevresinden, tartışılan konu ile ilgili olarak bilgi/deneyimi olan en az beş, en fazla yedi kişi belirlemiş ve ilgili soruna çözüm bulmak üzere çalışmalara katılmaları için ikna etmiştir. Böylece “Türkiye’nin Tarımda Kendine Yetememesi” sorununa çözüm aramak üzere toplam 27 gönüllü katılımcı belirlenmiştir.
- Çözüm arama toplantıları 15.06.2021 tarihinde, grubun belirlediği bir zamanda en fazla 45 dakika süreyle WhatsApp/Zoom üzerinden görüntülü olarak yapılmıştır.
- Toplantıda her katılımcının eşit süre kullanmasına dikkat edilmiştir.
- Katılımcılar tarafından önerilen her çözümlerin sosyal demokrasinin “Eşitlik, Özgürlük, Adalet ve Dayanışma” ilkelerine aykırı olmamasına dikkat edilmiştir.
- Her eğitmen üretilen çözümleri not alarak raporunu 24 saat içinde modül grubunda birlikte çalıştığı kişiye ilgili masaya gönderilmek üzere iletmıştır.
- Çözüm önerileri tercihen 10 maddeyi geçmeyecek şekilde (12 punto ile yazılmak kaydıyla en fazla bir A4 sayfası) raporlanmıştır.
- Tarım Çözüm Masasına “Türkiye’nin Tarımda Kendine Yetememesi” sorunuyla ilgili toplam 5 adet rapor gelmiştir.
- Çözüm masası kendi içinden iki rapor tekleştiricisi belirlemiş ve her rapor tekleştiricisi 2-3 raporu inceleyerek en sık dile getirilen maddeleri dikkate alarak bir rapor hazırlamıştır.
- Tekleştirilen raporlar tercihen 10 maddeyi geçmeyecek şekilde (12 punto ile yazılmak kaydıyla en fazla bir A4 sayfası) hazırlanmıştır. Böylece çözüm masasına tekleştirilen dört rapor sunulmuştur.
- Çözüm masası tekleştirilen raporu incelemiş, bu raporu tek bir nihai rapor haline getirmiş ve 17.06.2021 tarihinde ilgili modül çalışma grubu üyesine iletmıştır.
- Çözüm masasından gönderilen nihai rapor, aynı gün ilgili modül çalışma grubu üyesi tarafından o konuyu tartıştıran 5 eğitmene, eğitmenler de kendi gruplarındaki tartışmacılara iletmıştır.

#İktidarYoluPartiOkulu

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi

ÇözüYorum

TÜRKİYE'NİN TARIMDA KENDİNE YETEMEMESİSORUNU İÇİN
ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Masa Rapor No:
1

- 1- Milli Tarım Politikası belirlenmeli, özellikle ülkemizde yetişen ve stratejik önemi olan tarım ve gıda ürünlerinin ithalatına kota konulmalıdır.
- 2- Tarımsal girdilerin temelini oluşturan mazot, gübre ve ilaç fiyatlarındaki yüksek artıştan üreticiyi koruyacak şekilde destekler geliştirilmeli, bu ürünlerin vergilendirilmesinde düzenlemeye gidilmelidir.
- 3- Devlet tarafından bakanlık aracılığıyla sağlanan tarımsal destekler (doğrudan gelir, yakıt, gübre, sertifikalı fidan vb.) küçük aile işletmesi çiftçilere pozitif ayrımcılık gözeterek arttırılmalıdır.
- 4- Toplumsal ihtiyaçların tespiti ile ürün miktarlarının, çevresel faktörlerin değerlendirilmesi ile üretim deseninin belirlenerek doğru planlama ile çiftçilerin hangi ürünleri, nasıl ve ne miktarlarda üreteceğine dair yönlendirme akademi ve kamu ortak çalışması ile yapılmalıdır.
- 5- Ticari ve sosyokültürel bir örgütlenme biçimi olan kooperatifçiliğin geliştirilerek, faaliyet ve etkinlik alanlarının yaygınlaştırılması yönünde politikalar geliştirilmelidir.
- 6- Üretilmeyen bir kaynak olan tarım topraklarının korunmasına dair özel önlemler alınmalı, zorunlu haller dışında tarım arazilerinin imara açılması yasaklanmalıdır.
- 7- Tarımsal eğitimler akademik alanla sınırlı kalmayarak, üreticiyle paylaşılmalı, üreticinin teknik ve teknolojik alanlarda görgü ve bilgisini arttırmaya yönelik eğitim faaliyetleri üniversite, kamu ve sivil toplum kuruluşlarının işbirliği ile yürütülmelidir.
- 8- İklim değişikliğinin de etkisiyle artan doğa olaylarındaki beklenmedik krizlerin yaratacağı ürün kayıplarının dolayısıyla çiftçi zararlarının önüne geçebilmek için tarım sigortalarının kapsamı genişletilmelidir.
- 9- Ülkenin ulusal tarım bankası olan Ziraat Bankası, kuruluş amacına uygun şekilde küçük aile işletmelerine pozitif ayırım gösterecek şekilde Türk çiftçisine kolay ve ucuz finansman sağlamalıdır.
- 10- Kentten kıra göçü teşvik amaçlı, vergi muafiyeti, finans ve ürün desteği, arazi tahsisi vb. konularda özendirici destekler sunulmalıdır.

#İktidarYoluPartiOkulu

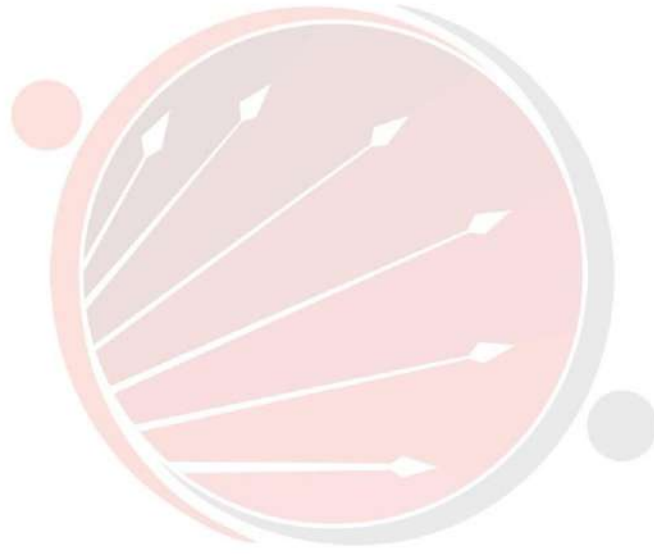
Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi

ÇözüYorum

TÜRKİYE'NİN TARIMDA KENDİNE YETEMEMESİ SORUNUNUN
ÇÖZÜMÜ İÇİN ÖNERİLEN KAYNAKLAR

Masa Rapor No:
1

1. Tarımda İthalat Patladı, Bağımsızlık Tehlikede, Ali Ekber Yıldırım, Dünya Gazetesi Köşe Yazıları, <https://www.dunya.com/kose-yazisi/tarimda-ithalat-patladi-bagimsizlik-tehlikede/413836>
2. Çağdaş Tarım Sorunu, Zülküf Aydın, İmge Kitabevi, 2017
3. Tarım Bağımsızlıktır, Mustafa Kaymakçı, Yeniden Ana. Ve Rum. Yay. , 2011

CHP PARTİ OKULU

#İktidarYoluPartiOkulu

CHP PARTİ OKULU

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi Çözüm Yorum

Tarım Masası

**TÜRKİYE'NİN HAYVANCILIKTA KENDİNE YETEMEMESİ SORUNU İÇİN
ÇÖZÜM RAPORU**

TARİH: 02.07.2021

ÇÖZÜM MASASI RAPOR NO: 2 (Pilot Çalışma)

ÇÖZÜM ÜRETMEK İÇİN ÇALIŞAN GRUP SAYISI: 20

ÇÖZÜM ÜRETMEK İÇİN ÇALIŞAN TOPLAM KATILIMCI SAYISI: 118

ÇÖZÜM MASASI ÜYELERİ:

Prof. Dr. Kamil Okyay Sındır	(CHP 27.Dönem İzmir Mv., Ziraat Mühendisi)
Orhan Sarıbal	(CHP 27.Dönem Bursa Mv., PM Üyesi, Ziraat Mühendisi)
Esra Deniz Karagöl	(Parti Okulu Görevlisi, Ziraat Müh.)
Abdullah Aydemir	(Modül Çalışma Grubu Üyesi)
Ali Can Okov	(Rapor Tekleştirci)
Murat Daşdemir	(Rapor Tekleştirci)
Nilgün Kala	(Rapor Tekleştirci)
Nuran Uğur	(Rapor Tekleştirci)

ÇÖZÜM ARAMA GRUPLARINI YÖNETEN EĞİTMENLER:

Alican Okov, Merve Baki Avcı, Murat Daşdemir, Naci Aydoğdu, Nermin Korkut,
Nilgün Kala, Nuran Uğur, Nuredtin Yolcu, Özgür Cem Duran

İsmail Hakkı KURT (Çözüm Odaklı Düşünme Modül Koordinatörü)

Aytuğ ATICI (Parti İçi Eğitim Sorumlusu, CHP 24-26. Dönem Mersin Milletvekili)

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi

ÇözüYorum

TÜRKİYE’NİN HAYVANCILIKTA KENDİNE YETEMEMESİ SORUNUNUN TANIMI

Masa Rapor No:
2

Tarım, bitkisel ve hayvansal ürünlerin üretilmesi, bu ürünlerin kalitelerinin ve verimlerinin yükseltilmesi, uygun koşullarda muhafazası, işlenip değerlendirilmesi ve pazarlanmasını ele alan bilim dalıdır.

Hayvanlar bitkilerle beslenir, bitkiler hayvanların atıklarıyla canlılıklarını sürdürebilir yani hayvan ve bitki tarımın içinde birbirine entegre iki ana konudur.

Tarımın, bitkisel üretimin dışında kalan alanını oluşturan hayvancılık; doğal bitki örtüsünün değerlendirilmesi, tarım arazilerinin verimliliğinin korunması ve artırılması, insan ve hayvan beslenmesinde protein, mineral ve vitamin ihtiyaçlarının karşılanması, toplum sağlığının korunmasında önemli ve önceliklidir. Hayvansal ürünler; gıdaların temelini oluşturan et, süt, yumurta, balın yanında tekstil, deri, gübre, ilaç gibi sektörlere de hammadde sağlamaktadır.

İnsan sağlığı ve ekolojik dengenin korunmasında hayati öneme sahip olan hayvancılık maalesef ciddi sorunlarla karşı karşıyadır.

Yapısal sorunlarımızın başında küçük işletme yapısı gelmektedir. Küçük işletmeler; planlama, pazar analizi, bilgiye ulaşma, teknik altyapı, modern cihazlar, teknolojik gelişimin takibi, muhafaza gibi konularda dezavantajlı konumdadır. Bu sorunların aşılarda küçük işletmelerin karlılığını arttırabilmek için örgütlenmelerini sağlamak ve bu örgütleri profesyonel destek alabilecek kadar güçlü kılabilecek bir model geliştirilmelidir.

Mevcut siyasi iktidarın hayvancılıkta hemen her dönem izlediği ithalat politikası karkas et ve damızlık hayvan piyasasındaki dengeleri alt üst ederek fiyat dalgalanmalarına neden olup, çiftçilerin ve tüketicilerin iki taraflı mağduriyet yaşamalarına neden olmuştur.

Temeli meraların talanı ve plansız tarımsal gelişime dayanan yem sorununun ithalatla aşılmaya çalışılmasıyla yem fiyatları artmıştır. Bunun yanında, Türkiye'nin saman ihtiyacının büyük bölümünü karşılayan Doğu ve Orta Anadolu Bölgesinde kuraklığın etkili olması nedeniyle saman alınamamış ve zaten pahalı olan samanın ton fiyatı geçen yıla göre neredeyse iki katı pahalı olmuştur.

Yerel ırkların adaptasyonlarının ve ıslahının geliştirilmesi çalışmaları yeterli düzeyde özendirilmemiş, adaptasyonu uygun olmayan ithal ırklar da uyum sorunu yaşamıştır.

Hayvancılık işletmeleri teknik bilgi ve özveri gerektiren, hassas bir alandır. Bu alanda sürü yönetimine ilişkin eğitim, yayım geliştirme konularında yetersizlikler devam etmektedir. Hayvan refahının gözetildiği işletme mantığı benimsenememiş ve çoban problemi aşılamamıştır.

Hayvansal üretimi rantabl kılabilecek ekonomik ortam ve şartları oluşturmadan, hayvansal üretimi teşvik etmek için ucuz kredi, ucuz hayvan dağıtmak hayvancılığın geliştirilmesi açısından yeterli değildir.

Ayrıca, hayvancılığı teşvik amaçlı kullanılan hayvansal üretime finans sağlayan destek ve hibelerin amacına uygun kullanılmayarak hayvansal üretime katkı vermeyecek şekilde harcanması da hayvancılığı olumsuz etkilemiştir.

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi

ÇözüYorum

TÜRKİYE’NİN HAYVANCILIKTA KENDİNE YETEMEMESİ
SORUNUNA ÇÖZÜM ÜRETMEK İÇİN ÇALIŞMA YÖNTEMİ

Masa Rapor No:
2

- Tarım Çözüm Masası “Türkiye’nin Hayvancılıkta Kendine Yetememesi” sorununu yukarıdaki şekilde tanımlamıştır.
- 20 kişiden oluşan parti eğitmenleri “Türkiye’nin Hayvancılıkta Kendine Yetememesi” sorununa çözüm bulma çalışmalarına katılmak üzere gönüllü olmuştur.
- Her bir parti eğitmeni kendi doğal çevresinden, tartışılan konu ile ilgili olarak bilgi/deneyimi olan en az beş, en fazla yedi kişi belirlemiş ve ilgili soruna çözüm bulmak üzere çalışmalara katılmaları için ikna etmiştir. Böylece “Türkiye’nin Hayvancılıkta Kendine Yetememesi” sorununa çözüm aramak üzere toplam 118 gönüllü katılımcı belirlenmiştir.
- Çözüm arama toplantıları 30.06.2021 tarihinde, grubun belirlediği bir zamanda en fazla 45 dakika süreyle WhatsApp/Zoom üzerinden görüntülü olarak yapılmıştır.
- Toplantıda her katılımcının eşit süre kullanmasına dikkat edilmiştir.
- Katılımcılar tarafından önerilen her çözümlerin sosyal demokrasinin “Eşitlik, Özgürlük, Adalet ve Dayanışma” ilkelerine aykırı olmamasına dikkat edilmiştir.
- Her eğitmen üretilen çözümleri not alarak raporunu 24 saat içinde modül grubunda birlikte çalıştığı kişiye ilgili masaya gönderilmek üzere iletmıştır.
- Çözüm önerileri tercihen 10 maddeyi geçmeyecek şekilde (12 punto ile yazılmak kaydıyla en fazla bir A4 sayfası) raporlanmıştır.
- Tarım Çözüm Masasına “Türkiye’nin Hayvancılıkta Kendine Yetememesi” sorunuyla ilgili toplam 20 adet rapor gelmiştir.
- Çözüm masası kendi içinden dört rapor tekleştiricisi belirlemiş ve her rapor tekleştiricisi 5 raporu inceleyerek en sık dile getirilen maddeleri dikkate alarak bir rapor hazırlamıştır.
- Tekleştirilen raporlar tercihen 10 maddeyi geçmeyecek şekilde (12 punto ile yazılmak kaydıyla en fazla bir A4 sayfası) hazırlanmıştır. Böylece çözüm masasına tekleştirilen dört rapor sunulmuştur.
- Çözüm masası tekleştirilen 4 raporu incelemiş, bu raporları tek bir nihai rapor haline getirmiş ve 02.07.2021 tarihinde ilgili modül çalışma grubu üyesine iletmıştır.
- Çözüm masasından gönderilen nihai rapor, aynı gün ilgili modül çalışma grubu üyesi tarafından o konuyu tartıştıran 20 eğitmene, eğitmenler de kendi gruplarındaki tartışmacılara iletmıştır.

#İktidarYoluPartiOkulu

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi

ÇözüYorum

TÜRKİYE'NİN HAYVANCILIKTA KENDİNE YETEMEMESİ SORUNU İÇİN
ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Masa Rapor No:
2

1. İthalatı yapılan hayvansal ürünlere kota uygulanmalı ve ithalat vergileri arttırılarak yerli yetiştirici ve üretici devlet tarafından kısmi koruma altına alınmalıdır. Bölgelerimize adaptasyon yeteneği geliştirememiş yabancı ırk canlı hayvan ithalatının özellikle kontrol altında tutulması sağlanarak yerli ırk çeşitliliği korunmalıdır.
2. Yem ithalatında özellikle GDO'lu yemler konusunda kısıtlamalara gidilmelidir.
3. Yayla ve meraların ıslah edilmesi, korunması ve hakkaniyetli bir yapıyla kullanılmasına yönelik politikalar geliştirilerek uygulanmalıdır.
4. Çevre ve insan sağlığını ön planda tutan organik hayvancılığın geliştirilmesi özendirilerek sağlıklı beslenmeyle birlikte ihracata değer katan, doğayı koruyarak sürdürülebilirlik sağlayan politikalar geliştirilerek özendirilmeli ve bitkisel ve hayvansak yetiştiricilik faaliyetleri birbirine paralel geliştirilmelidir.
5. Kooperatifçilik Kanunu yeniden ele alarak düzenlenmeli ve işlerlik kazandırılarak bölgelere ve havzalara uygun kooperatifler desteklenerek planlama, üretim, pazarlama gibi konularda koordinasyon sağlanmalıdır.
6. Denizcilik Bakanlığı kurularak su ürünlerinin daha bilinçli ve yoğun bir şekilde ekonomiye dahil edilebilmelidir. Denizlerin korunması ve temizliği gibi denizlerle ilgili sürdürülebilirlik konularında eğitimler verilmeli, düzenlemeler yapılarak deniz ıslahı ve korunması kontrol altına alınmalıdır.
7. Ziraat Bankası kuruluş amacına uygun olarak çiftçiye ucuz ve avantajlı finans sağlayacak, kredi kullandıracak şekilde yapılandırılarak tarım ve çiftçi bankası olmalıdır. Yetiştirici özellikle de küçük aile işletmeleri pozitif ayrımcılıkla desteklenmelidir.
8. Arı ve ipekböceği yetiştiricilikleri için özel çalışma grupları kurularak ayrıcalıklı desteklerle özendirilerek ülkemizde ekonomik potansiyele sahip yeni ve farklı alanlarda hayvancılık sahaları geliştirilmelidir.
9. Tarımda yoğun ve güncel teknolojinin kullanıldığı tarım 4.0 konusunda siyasi otorite, akademi, STK, özel sektör ve çiftçinin bir arada iş geliştirme ve uygulama pratiği geliştirerek coğrafyamıza ve insan kaynağımıza uygun teknolojilerin yaygınlaştırılarak kullanılmalıdır.
10. Genç tarım çalışanlarına yönelik özendirici uygulamalarla genç nüfus desteklenerek, tersine göç sağlanmalı, tarım çalışanlarının sosyal hakları ve çalışma koşulları iyileştirilmelidir.
11. Et Balık Kurumu ırk ıslahı, gen havuzu, veri kaynağı ve doğrudan satışlar konusunda daha aktif olarak kullanılmalıdır

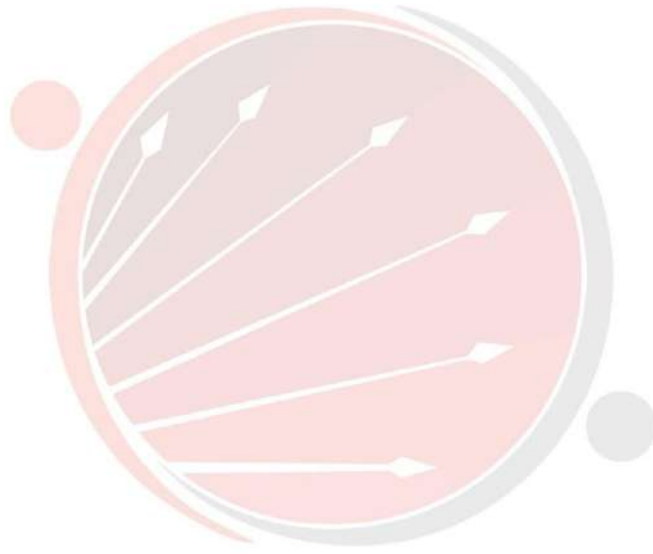
Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi

ÇözüYorum

TÜRKİYE'NİN HAYVANCILIKTA KENDİNE YETEMEMESİ
SORUNUNUN ÇÖZÜMÜ İÇİN ÖNERİLEN KAYNAKLAR

Masa Rapor No:
2

1. Tarım, Hayvancılık, Kırsal Kalkınma, Yağmur Karadağ, Onur Sungur Paradigma Akademi Yayınları, 2021
2. Organik Hayvancılık, Ümit Yavuzer, Gülşah Bengisu Nobel Akademi Yayınları, 2015
3. Çayır Mera Islahı, Prof. Murat Altun Palme Yayınları

CHP PARTİ OKULU

#İktidarYoluPartiOkulu

CHP PARTİ OKULU

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi ÇözüYorum

Tarım Masası

**TARIMDA TEKNOLOJİNİN ETKİN KULLANILAMAMASI
SORUNU İÇİN ÇÖZÜM RAPORU**

TARİH: 18.08.2021

ÇÖZÜM MASASI RAPOR NO: 3 (Pilot Çalışma)

ÇÖZÜM ÜRETMEK İÇİN ÇALIŞAN GRUP SAYISI: 15

ÇÖZÜM ÜRETMEK İÇİN ÇALIŞAN TOPLAM KATILIMCI SAYISI: 87

ÇÖZÜM MASASI ÜYELERİ:

Prof. Dr. Kamil Okyay Sındır	(CHP 27.Dönem İzmir Mv., Ziraat Mühendisi)
Orhan Sarıbal	(CHP 27.Dönem Bursa Mv., PM Üyesi, Ziraat Mühendisi)
Esra Deniz Karagöl	(Parti Okulu Görevlisi, Ziraat Müh.)
Abdullah Aydemir	(Modül Çalışma Grubu Üyesi)
Ali Can Okov	(Rapor Tekleştirci)
Murat Daşdemir	(Rapor Tekleştirci)
Nuran Uğur	(Rapor Tekleştirci)

ÇÖZÜM ARAMA GRUPLARINI YÖNETEN EĞİTMENLER:

Alican Okov, Hilmi Uğurhan Çelik, Merve Baki Avcı, Murat Daşdemir, Naci Aydoğdu,
Nilgün Kala, Nuran Uğur, Nuredtin Yolcu, Özgür Cem Duran

İsmail Hakkı KURT (Çözüm Odaklı Düşünme Modül Koordinatörü)

Aytuğ ATICI (Parti İçi Eğitim Sorumlusu, CHP 24-26. Dönem Mersin Milletvekili)

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi

ÇözüYorum

TARIMDA TEKNOLOJİNİN ETKİN KULLANILAMAMASI SORUNUNUN TANIMI

Masa Rapor No:
3

Sosyal, ekonomik ve teknolojik dengelerdeki değişim her sektörde olduğu gibi tarımda da işleyiş ve stratejiyi kökten değiştirdi. Bu değişim, adına Tarım 4.0 dediğimiz, tarımda geleneksel iş modellerinin yerine farklı disiplinleri birleştiren, teknoloji ağırlıklı multidisipliner bir modeli var etti. Emek yoğun üretimden teknoloji yoğun üretime geçişi ifade eden Tarım 4.0; akıllı tarım, hassas tarım, dijital tarım, modern tarım gibi isimlerle de bilinmektedir.

Teknolojinin tarıma dahil edilmesi ile temel olarak, veri toplama, veri işleme ve uygulama aşamalarını içeren tarım 4.0 da sensörler, uydu fotoğrafları, uzaktan algılama gibi yöntemler kullanılarak mümkün olan en fazla sayıda ve gerçek (eş) zamanlı bilgi toplanmasına veri toplama, toplanan verinin anlamlı hale getirilmesini sağlayacak okumalar yapılarak algoritmalar oluşturulmasına veri işleme, çıkan sonuca göre yapılan, mekanizasyon ve/veya robotik işlemlere de uygulama diyoruz.

Kırsalda işsizliği arttırabileceği, eşitsizlik doğurabileceği gibi kuşku da barındıran bu teknolojik gelişmeler üretimde kaynak israfının önlenmesi, ekolojik etkinlikte artış, hızlı ve esnek üretim, ürün çeşitliliği (polikültür), verim ve kalite artışı, tedarik zincirinde kayıpların önlenmesi, arşiv (tarımsal hafıza), sürdürülebilirlik, izlenebilirlik, gıda güvenliği, iklim değişikliği ile etkili mücadele, genç tarım çalışanı istihdamı, tersine göç, psikolojik kazanım, yaşam refahı vb. birçok avantajı da beraberinde getirmektedir.

Teknolojilerin şu an için pahalı olması, teknolojiyi ithal ediyor olmamız, işlenen arazilerin küçük ve çok parseli olması, tarım çalışanı yaş ortalamasının yüksekliği ve bu yaş grubunun teknoloji kullanımındaki korkuları ve eksiklikleri, tarım çalışanlarının eğitim düzeyi, ekolojik-teknolojik-finansal okuryazarlık konusunda toplumsal farkındalığın yaratılamamış olması, tarım teknolojisi yatırımlarının finansmanında karşılaşılan zorluklar, bu konuda devletin destek ve teşvik mekanizmalarının işletilmemesi ya da yetersiz kalması, gerek kurumlar gerekse disiplinler arası entegrasyonun sağlanamaması, akademi-kamu-özel sektör işbirliğinde yaşanan sorunlar, Ar-Ge, planlama, yayım konusunda devletin ve akademik camianın izlediği politikalar, bilim ve yayım faaliyetlerinde öncü olması gereken ziraat fakültelerine talebin azalması, kolektif akılla işbirliği ve paylaşımına açık inovatif üretim modellerine alışkın olmamamız, yeniliğe direnen kültürel miras tarımda yüksek teknoloji kullanımının önündeki engellerdir.

Çok sayıda üstünlük ve sorunun bir arada olduğu, hızlı ve kökten değişimin zorlu gözükteği ancak dönüşümün imkânsız olmadığı yüksek teknolojinin tarımda etkin kullanımı konusunda çağın gerisinde kalmamamız, yenilikçi ve işbirlikçi modellere geçebilmemiz için sizin önerileriniz neler olacaktır?

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi

ÇözüYorum

TARIMDA TEKNOLOJİNİN ETKİN KULLANILAMAMASI
SORUNUNA ÇÖZÜM ÜRETMEK İÇİN ÇALIŞMA YÖNTEMİ

Masa Rapor No:

3

- Tarım Çözüm Masası “Tarımda Teknolojinin Etkin Kullanılamaması” sorununu yukarıdaki şekilde tanımlamıştır.
- 15 kişiden oluşan parti eğitmenleri “Tarımda Teknolojinin Etkin Kullanılamaması” sorununa çözüm bulma çalışmalarına katılmak üzere gönüllü olmuştur.
- Her bir parti eğitmeni kendi doğal çevresinden, tartışılan konu ile ilgili olarak bilgi/deneyimi olan en az beş, en fazla yedi kişi belirlemiş ve ilgili soruna çözüm bulmak üzere çalışmalara katılmaları için ikna etmiştir. Böylece “Tarımda Teknolojinin Etkin Kullanılamaması” sorununa çözüm aramak üzere toplam 87 gönüllü katılımcı belirlenmiştir.
- Çözüm arama toplantıları 16.08.2021 tarihinde, grubun belirlediği bir zamanda en fazla 45 dakika süreyle WhatsApp/Zoom üzerinden görüntülü olarak yapılmıştır.
- Toplantıda her katılımcının eşit süre kullanmasına dikkat edilmiştir.
- Katılımcılar tarafından önerilen her çözümün sosyal demokrasinin “Eşitlik, Özgürlük, Adalet ve Dayanışma” ilkelerine aykırı olmamasına dikkat edilmiştir.
- Her eğitmen üretilen çözümleri not alarak raporunu 24 saat içinde modül grubunda birlikte çalıştığı kişiye ilgili masaya gönderilmek üzere iletmıştır.
- Çözüm önerileri tercihen 10 maddeyi geçmeyecek şekilde (12 punto ile yazılmak kaydıyla en fazla bir A4 sayfası) raporlanmıştır.
- Tarım Çözüm Masasına “Tarımda Teknolojinin Etkin Kullanılamaması” sorunuyla ilgili toplam 15 adet rapor gelmiştir.
- Çözüm masası kendi içinden üç rapor tekleştiricisi belirlemiş ve her rapor tekleştiricisi 5 raporu inceleyerek en sık dile getirilen maddeleri dikkate alarak bir rapor hazırlamıştır.
- Tekleştirilen raporlar tercihen 10 maddeyi geçmeyecek şekilde (12 punto ile yazılmak kaydıyla en fazla bir A4 sayfası) hazırlanmıştır. Böylece çözüm masasına tekleştirilen dört rapor sunulmuştur.
- Çözüm masası tekleştirilen 3 raporu incelemiş, bu raporları tek bir nihai rapor haline getirmiş ve 18.08.2021 tarihinde ilgili modül çalışma grubu üyesine iletmıştır.
- Çözüm masasından gönderilen nihai rapor, aynı gün ilgili modül çalışma grubu üyesi tarafından o konuyu tartıştıran 9 eğitmene, eğitmenler de kendi gruplarındaki tartışmacılara iletmıştır.

#İktidarYoluPartiOkulu

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi

ÇözüYorum

TARIMDA TEKNOLOJİNİN ETKİN KULLANILAMAMASI SORUNU İÇİN
ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Masa Rapor No:
3

1. Ülkemizin ve dünyanın diğer ülkelerinin ve bölgelerin tarım teknolojileri konusunda ne düzeyde olduklarının görülebileceği mevcut durum analizi yapılmalıdır. Tarım teknolojilerinde bugün neredeyiz, sorusunun cevabından sonra gelecekte bizleri nelerin beklediği ve gelecek senaryolarında ne şekilde konumlanmamız gerektiğine dair bir ana plan hazırlanarak çalışmalar bu plana yönelik geliştirilmelidir.
2. Yüksek teknoloji kullanılarak gerçekleştirilen "akıllı tarım, hassas tarım, dijital tarım, tarım 4.0" vb. isimlerle adlandırılan bu tarım teknolojilerinin ne anlama geldiği, içeriği ve önemi hakkında toplumsal farkındalık oluşturulmalıdır.
3. Bu konuda siyasi irade, STK'lar, özel sektör, akademi dünyası, yetiştiriciler bir arada çalışmalar yürüterek ortak akıl ve paylaşım ile iş geliştirmelidirler. Bunun için de ciddi bir planlama ve bir arada çalışma disiplini gerekmektedir.
4. Yüksek teknoloji kullanarak multidisipliner yetiştiricilik modellerini içeren örnek köyler kurularak, deneylerin yürütüldüğü, sonuçların kayıt altına alınarak, değerlendirildiği demo merkezleri kurulmalıdır.
5. Teknolojik uygulamaların yapılabilmesine imkân sağlayacak yeterlilikte altyapı hizmetlerinin sağlanması gerekmektedir. İnternet bağlantısının olmadığı ya da yetersiz olduğu bir bölgede basit bir uygulama olan sensör aracılığıyla veri akışından dahi bahsetmek mümkün olmayacaktır.
6. Hollanda, İsrail, Kanada ve Amerika gibi gelişmiş tarım teknolojileri kullanan ve bu alanda ciddi çalışmalar yürüten ülkelere başarılı öğrenci ve akademisyenler gönderilerek ülkemize teknoloji transferi sağlanmalıdır.
7. Ülkemizde tarım teknolojileri geliştirmeye yönelik ar-ge merkezleri kurulmalı bu merkezler devlet, özel sektör, yerel yönetimler, üniversiteler tarafından desteklenmeli yetiştiriciler ile iş birliği halinde çalışmalıdır.
8. Tarımda kullanılan elektrik ucuzlatılmalıdır. Fosil yakıtlarla çalışan tarım makineleri yerine elektrikli aletler geliştirilerek bunların indirimli elektrik tarifesi kullanmaları sağlanmalıdır.
9. Biyolojik sistemlerin dijitalleştirilebilmesi için çok fazla veriye ihtiyaç vardır. Veri anlamlandırılması ise ayrı bir bilimdir. Bu konuda ihtiyacı karşılayabilmek, açığı kapatabilmek için veri biliminin geliştirilmesine yönelik çalışmalar planlanmalı ve desteklenmelidir.
10. Ülke olarak kırsaldaki orta yaş üstü tarım çalışanlarımızın eğitimi maalesef teknoloji içeren bir çalışma modeli için yeterli değildir. Özellikle gençlere yönelik özendirici ve destekleyici modeller geliştirilerek tersine göçe imkân sağlayacak, gençlere tarımda iş alanı yaratacak planlamalar yapılmalıdır.

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi

ÇözüYorum

TARIMDA TEKNOLOJİNİN ETKİN KULLANILAMAMASI
SORUNUNUN ÇÖZÜMÜ İÇİN ÖNERİLEN KAYNAKLAR

Masa Rapor No:
3

1. Türk Tarımının Global Entegrasyonu ve Tarım 4.0. Ege Üniversitesi Yay. 2019
2. Endüstri 4.0 (D)evrimi Yolunda | 2017 | Ali Rıza Ersoy |
TEDxResethttps://www.youtube.com/watch?v=rVxWNxR-7hY
3. Geleceğin Tarımı- Akıllı Tarım- Tarım 4.0 - TAGEM Genel Müdürü Dr. Nevzat Birişik,
<https://www.youtube.com/watch?v=4Dk1fVJceY>

CHP PARTİ OKULU

#İktidarYoluPartiOkulu

CHP PARTİ OKULU

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi Çözüm Yorum

Tarım Masası

**TARIM ÇALIŞANLARININ SOSYAL HAKLARINI KULLANAMAMASI
SORUNU İÇİN ÇÖZÜM RAPORU**

TARİH: 11.09.2021

ÇÖZÜM MASASI RAPOR NO: 4 (Pilot Çalışma)

ÇÖZÜM ÜRETMEK İÇİN ÇALIŞAN GRUP SAYISI: 10

ÇÖZÜM ÜRETMEK İÇİN ÇALIŞAN TOPLAM KATILIMCI SAYISI: 63

ÇÖZÜM MASASI ÜYELERİ:

Prof. Dr. Kamil Okyay Sındır	(CHP 27.Dönem İzmir Mv., Ziraat Mühendisi)
Orhan Sarıbal	(CHP 27.Dönem Bursa Mv., PM Üyesi, Ziraat Mühendisi)
Esra Deniz Karagöl	(Parti Okulu Görevlisi, Ziraat Müh.)
Abdullah Aydemir	(Modül Çalışma Grubu Üyesi)
Murat Daşdemir	(Rapor Tekleştirci)
Özgür Cem Duran	(Rapor Tekleştirci)

ÇÖZÜM ARAMA GRUPLARINI YÖNETEN EĞİTMENLER:

Alican Okov, Hilmi Uğurhan Çelik, Merve Baki Avcı, Murat Daşdemir, Naci Aydoğdu, Nermin Korkut,
Nilgün Kala, Nuran Uğur, Nuredtin Yolcu, Özgür Cem Duran

İsmail Hakkı KURT (Çözüm Odaklı Düşünme Modül Koordinatörü)

Aytuğ ATICI (Parti İçi Eğitim Sorumlusu, CHP 24-26. Dönem Mersin Milletvekili)

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi

ÇözüYorum

TARIM ÇALIŞANLARININ SOSYAL HAKLARINI KULLANAMAMASI SORUNUNUN TANIMI

Masa Rapor No:
4

Tarım çalışanlarını mevsimlik tarım işçileri, kırsalda yerleşik yaşayıp yakın çevreye düzenli veya düzensiz çalışmaya gidenler ve kendilerine ait küçük aile işletmelerinde çalışanlar şeklinde kategorize edebiliriz.

Mevsimlik tarım işçileri, fındık, çay, pamuk, domates, patates, karpuz gibi bitkilerin hasadında ve bağ bozumunda yöredeki iş gücü yeterli gelmediğinde şehir dışından gelen çalışanlardır. Bu insanlar ekonomik sebeplerin başı çektiği nedenlerden ötürü özellikle Güneydoğu Anadolu illerinden gelmektedirler. Sağlık, eğitim, beslenme vb. temel ihtiyaçların karşılanamaması, sosyal hak ve güvence yoksunluğu, ağır çalışma koşulları, barınma ve hijyen sorunları, kötü koşullarda uzun yolculuklar sırasında yaşanan trafik kazaları, düşük ücretler, çocuk işçiler, iş güvenliğinden yoksun çalışma koşulları, biyolojik riskler, toplumsal mobing mevsimlik tarım işçilerinin yaşadığı sorunların başlıcalarıdır.

Mevsimlik tarım işçileri kadar ağır koşullarda olmamakla birlikte yerleşik düzende kendisine ait olmayan arazilerde çalışan tarım çalışanları da benzer problemleri yaşamaktadır. Burada da kuşkusuz en sorunlu alan sosyal güvenlik haklarının yoksunluğu olup, gündelik usulü günlük ücretlendirme ile çalışan tarım işçisinin işveren veya kendisi tarafından emeklilik primlerinin düzenli yatırılmamasıdır.

Küçük aile işletmelerinde kendi tarım arazilerinde çalışanlar için girdi maliyetlerinin aşırı yüksek, mahsulün tarla satış fiyatlarının düşük olması en büyük sorundur. Emeginin karşılığını alamayan, dar gelirli, kısıtlı toprak sahibi ilave işçi ücreti ödememek için genellikle aile bireyleri ile tarlada çalışmaktadır. Çiftçi Kayıt Sistemi (ÇKS) genellikle aile reisi adına düzenlendiği için ailedeki diğer çalışanlar kayıt dışı kabul edilmektedir ve hiçbir sosyal hak ve güvenceleri söz konusu değildir. Devletin tarıma yönelik planlama, yayım, destek gibi konularda gelişimi ve kalkınmayı destekleyecek uygun politikalar geliştirememiş olması, küçük işletmelere pozitif ayrımcılık politikası gözetmemesi bu gruptaki tarım çalışanlarının koşullarını daha da zorlaştırmaktadır. Bütün bunlar, yüksek teknoloji ve modern bilimin kullanıldığı multidisipliner bir alan haline alan tarım ve gıda alanında küçük çiftçinin sektördeki dev şirketlerle rekabetini imkânsız hale getirmektedir.

Tarım ekonomisine büyük katkısı olan her gruptan tarım çalışanın sosyal hakları sürekli olarak göz ardı edilmiştir. Tarım çalışanı ülkedeki çalışan nüfusunun en dezavantajlılarındadır. Ne yazık ki getirilen yasal düzenlemeler mevsimlik tarım işçilerinin sosyal güvenliklerini sağlamada yetersiz ve başarısız olmuştur. Türkiye'deki gerçek durum yasal düzenlemelerin oldukça uzağındadır. Bütün bunlar zincirleme şeklinde kırsal yoksulluğu, kent yoksulluğu, ekonomik ve sosyal huzurunun sağlanamaması ve toplumsal dengenin korunamayarak adaletsizlik ve kaosa neden olacak olumsuz altyapıya zemin oluşturmaktadır.

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi

ÇözüYorum

TARIM ÇALIŞANLARININ SOSYAL HAKLARINI KULLANAMAMASI
SORUNUNA ÇÖZÜM ÜRETMEK İÇİN ÇALIŞMA YÖNTEMİ

Masa Rapor No:

4

- Tarım Çözüm Masası “Tarım Çalışanlarının Sosyal Haklarını Kullanamaması” sorununu yukarıdaki şekilde tanımlamıştır.
- 10 kişiden oluşan parti eğitmenleri “Tarım Çalışanlarının Sosyal Haklarını Kullanamaması” sorununa çözüm bulma çalışmalarına katılmak üzere gönüllü olmuştur.
- Her bir parti eğitmeni kendi doğal çevresinden, tartışılan konu ile ilgili olarak bilgi/deneyimi olan en az beş, en fazla yedi kişi belirlemiş ve ilgili soruna çözüm bulmak üzere çalışmalara katılmaları için ikna etmiştir. Böylece “Tarım Çalışanlarının Sosyal Haklarını Kullanamaması” sorununa çözüm aramak üzere toplam 63 gönüllü katılımcı belirlenmiştir.
- Çözüm arama toplantıları 11.09.2021 tarihinde, grubun belirlediği bir zamanda en fazla 45 dakika süreyle WhatsApp/Zoom üzerinden görüntülü olarak yapılmıştır.
- Toplantıda her katılımcının eşit süre kullanmasına dikkat edilmiştir.
- Katılımcılar tarafından önerilen her çözümlerin sosyal demokrasinin “Eşitlik, Özgürlük, Adalet ve Dayanışma” ilkelerine aykırı olmamasına dikkat edilmiştir.
- Her eğitmen üretilen çözümleri not alarak raporunu 24 saat içinde modül grubunda birlikte çalıştığı kişiye ilgili masaya gönderilmek üzere iletmıştır.
- Çözüm önerileri tercihen 10 maddeyi geçmeyecek şekilde (12 punto ile yazılmak kaydıyla en fazla bir A4 sayfası) raporlanmıştır.
- Tarım Çözüm Masasına “Tarım Çalışanlarının Sosyal Haklarını Kullanamaması” sorunuyla ilgili toplam 10 adet rapor gelmiştir.
- Çözüm masası kendi içinden iki rapor tekleştiricisi belirlemiş ve her rapor tekleştiricisi 5 raporu inceleyerek en sık dile getirilen maddeleri dikkate alarak bir rapor hazırlamıştır.
- Tekleştirilen raporlar tercihen 10 maddeyi geçmeyecek şekilde (12 punto ile yazılmak kaydıyla en fazla bir A4 sayfası) hazırlanmıştır. Böylece çözüm masasına tekleştirilen dört rapor sunulmuştur.
- Çözüm masası tekleştirilen iki raporu incelemiş, bu raporları tek bir nihai rapor haline getirmiş ve 11.09.2021 tarihinde ilgili modül çalışma grubu üyesine iletmıştır.
- Çözüm masasından gönderilen nihai rapor, aynı gün ilgili modül çalışma grubu üyesi tarafından o konuyu tartıştıran 10 eğitmene, eğitmenler de kendi gruplarındaki tartışmacılara iletmıştır.

#İktidarYoluPartiOkulu

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi

ÇözüYorum

TARIM ÇALIŞANLARININ SOSYAL HAKLARINI
KULLANAMAMASI SORUNU İÇİN ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Masa Rapor No:

4

1. Birinci koşul olarak tarım çalışanları kayıt dışı çalışan olmaktan kurtarılarak hukuki hakları kazandırılmış, sosyal hak ve güvencelere sahip yasal statüye sahip olmalıdır.
2. Özellikle doğu illerimizden çalışacakları bölgelere gelen tarım çalışanları ve ailelerinin ulaşımını sırasında maruz kaldıkları kötü ulaşım koşullarına ve yaşadıkları zorluklara çözüm bulunmalıdır.
3. Çalışacakları yerlere ulaştıklarında insan onuruna ve sağlığına elverişli koşullarda barınma ve alt yapı hizmetlerine erişimleri sağlanmalıdır.
4. Mevsimlik işçilerin yoğun çalıştığı bölgelerde çalışma saatlerinde çocuklarına mobil kreş hizmeti sağlayacak hizmetler geliştirilerek uygulamaya konulmalıdır.
5. Mevsimlik tarım işçileri "isteğe bağlı sigorta" kapsamında çıkarılıp "zorunlu sigorta" kapsamına alınmalıdır.
6. Tarım çalışanlarına devlet pirim desteği verilmelidir. Bütçeden pay ayrılarak tarım çalışanlarının sosyal güvenliğine aktarılmalıdır.
7. Çocuklarının eğitim, sağlık, beslenme gibi temel ihtiyaçları devlet tarafından karşılanmalıdır. Üniversite öğrencileri için özel burslar sağlanmalıdır.
8. Düzenli sağlık taramaları yapılmalıdır.
9. Sendikal haklara sahip olmalarına yönelik yasal düzenlemeler yapılarak bu konuda bilinç ve cesaret geliştirilmelidir.
10. İşçi sağlığı ve güvenliği konularında işverenden başlayarak eğitim ve bilinç geliştirilmeli, bu konulardaki hakları yasal güvence altına alınmalıdır.
11. Ağır çalışma koşullarından kaynaklı fiziksel ve ruhsal yıpranmaları göz önünde bulundurularak erken emeklilik şartları değerlendirilmelidir.
12. TOKİ konutlarından ev edinebilmelerinde öncelikli haklara sahip olmalıdırlar.

CHP PARTİ OKULU

#İktidarYoluPartiOkulu

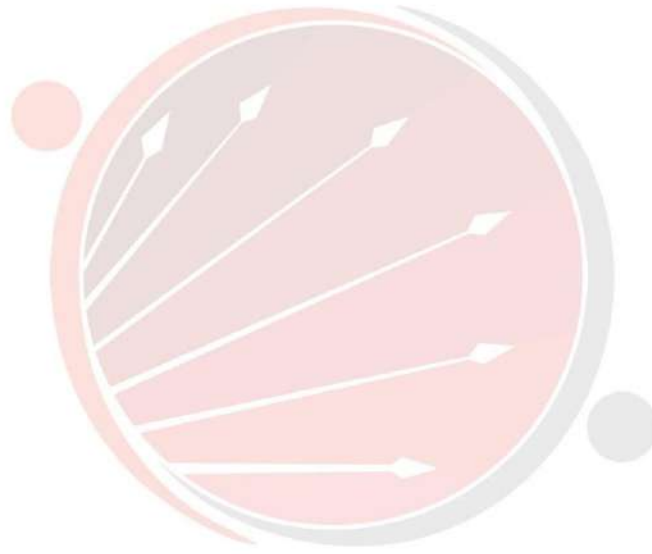
Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi

ÇözüYorum

TARIM ÇALIŞANLARININ SOSYAL HAKLARINI KULLANAMAMASI
SORUNUNUN ÇÖZÜMÜ İÇİN ÖNERİLEN KAYNAKLAR

Masa Rapor No:
4

1. Öteki Proletarya Mevsimlik Tarım İşçileri, Sidar Çınar, Notabene Yay. 2014
2. Zorlu Yaşam Zorlu Annelik Mevsimlik Tarım İşçileri, Eda Beydelli Gürbüz, Gece Akademi 2019

CHP PARTİ OKULU

#İktidarYoluPartiOkulu

CHP PARTİ OKULU

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi ÇözüYorum

Tarım Masası

UCUZ GIDAYA ERİŞEMEME SORUNU İÇİN ÇÖZÜM RAPORU

TARİH: 19.07.2022

ÇÖZÜM MASASI RAPOR NO: 5

ÇÖZÜM ÜRETMEK İÇİN ÇALIŞAN GRUP SAYISI: 4

ÇÖZÜM ÜRETMEK İÇİN ÇALIŞAN TOPLAM KATILIMCI SAYISI: 22

ÇÖZÜM MASASI ÜYELERİ:

Kâmil Okyay Sındır (Prof. Dr. Ziraat Mühendisi, CHP 27.Dönem İzmir Mv.)
Orhan Sarıbal (Ziraat Mühendisi, CHP 27.Dönem Bursa Mv., PM Üyesi)
Abdullah Aydemir (Makine Mühendisi, CHP Parti İçi Eğitim Birim Üyesi)
Esra Deniz Karagöl (Ziraat Mühendisi, CHP Parti Okulu Eğitmeni)
Ekrem Özdemir (Öğretim Görevlisi (İşletme), CHP Parti Okulu Eğitmeni)
Necdet Bardan (Mali Müşavir, CHP Parti Okulu Eğitmeni)

ÇÖZÜM ARAMA GRUPLARINI YÖNETEN EĞİTMENLER:

Ahmet Karakuzulu, Aydan Tör, Dilesen Karataş, İhsan Perçin

Öykü Naz BARTU KAVAS (Çözüm Odaklı Düşünme Modül Koordinatörü, CHP Parti Okulu Eğitmeni)

Aytuğ ATICI (Parti İçi Eğitim Sorumlusu, CHP 24-26. Dönem Mersin Milletvekili)

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi

ÇözüYorum

UCUZ GIDAYA ERİŞEMEME SORUNUNUN TANIMI

Masa Rapor No:

5

Temel gıda ürünlerindeki fiyat pahalılığı toplumun her kesimini ilgilendiren güncel sorunumuz. Tarım ilacı ve gübre fiyatlarının yüksek oluşu, yoğun toprak işlemeyi özendiren bilinçsiz tarım teknikleri ile toprak-su kirliliği direk ve dolaylı olarak pahalılığı tetikliyor ve zaten yüksek olan maliyetler daha da artıyor. Kamuda Tarım İl Müdürlükleri, STK'larda Ziraat Odaları gibi kurumlar gerekli bilgiyi sahaya aktaracak ziraat mühendisi/veteriner hekim gibi teknik insanları istihdamda ve etkin kullanmakta yetersiz. Tarımda kullanılan zorunlu girdilerin vergi muafiyeti içermemesi ve stratejik değeri olan İGSAŞ (İstanbul Gübre Sanayii A.Ş.) gibi işletmelerin özelleştirilmesi, ardından işletilmeyerek kapatılması temel girdilerdeki dışa bağımlılığı arttırmış ve kur artışlarının üretim maliyetini direk etkilemesine neden olmuştur. Önceliği çiftçiye desteklemek olan Ziraat Bankası sermayesinin kuruluş amacı dışında değerlendirilerek çiftçiye zor koşullarda kredi sağlaması, finansman ve devlet desteklerinin yetersizliği, aracı kurumların çokluğu, bu sistemde piyasayı düzenleyecek bir kurumun olmaması üreticiyi aracıya bağımlı kılıyor. Aracı kurumlar açısından bakıldığında ise özellikle lojistik masrafları ve vergi giderlerinin yüksek oluşu fiyatların düşmesini engelliyor.

Ürün standardizasyonunun yapılamaması, uygun nakliye koşullarının sağlanamaması, yerel tüketim bilincinin geliştirilememiş olması nakliye kayıplarını tetikliyor. Tarımın doğal afetler, iklim değişikliği gibi doğa olaylarından doğrudan etkilenmesi, devletin bu krizlere yönelik eylem-destek planlamasının olmaması, yayım hizmetlerinin yetersizliği ürün rekoltesini, verimi düşürüyor. Tarım sigortalarının pahalılığı nedeniyle koruyucu sistem ve kanun yetersizliği, çiftçi örgütlenmesinin sağlanamamış olması, TMO (Toprak Mahsulleri Ofisi), TKK (Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri) gibi devletin destek kuruluşlarının devre dışı bırakılması gibi problemlerde direk fiyata yansıyan diğer unsurlar. Siyasi irade, küresel ve ulusal ölçekte tarım ve gıda değerlendirmelerinde bulunarak stratejik ve bilimsel planlamalar dâhilinde bağımsız tarım politikaları belirlemekte yetersiz kalmakta. Bütüncül bir yapıda değerlendirilmesi gereken bitkisel ve hayvansal yetiştiricilik ve gıdanın muhafazası, işlenmesi ve pazarlanması konularında bağlantılı planlamalar yaparak geliştirilmelidir.

Gerçek zamanlı bilginin doğru ve hızlı işlenmesi ile üretim ve dağıtım proseslerindeki hataların ve firelerin önüne geçilmesi konusunda avantaj sağlayacak olan tarım teknolojilerinin, ilk yatırım maliyetlerinin pahalılığı, destek kapsamı dışında oluşu, çiftçilikle uğraşan yaşlı nüfusun teknoloji kullanımında sorunlar yaşaması, altyapı yetersizlikleri vb. sebeplerle kullanımının yaygınlaşmamasına ilaveten ürün deseni, tüketim miktarları, arz-talep ve ithalat-ihracat dengesi gibi planlama gerektiren konularda siyasi iradenin yeterli çalışma ve özeni göstermekte yetersiz kalışı temel gıda fiyatlarının pahalı olmasına sebep oluyor.

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi

ÇözüYorum

UCUZ GIDAYA ERİŞEMEME SORUNUNA
ÇÖZÜM ÜRETMEK İÇİN ÇALIŞMA YÖNTEMİ

Masa Rapor No:
5

- Tarım Çözüm Masası “Ucuz Gıdaya Erişememe” sorununu yukarıdaki şekilde tanımlamıştır.
- 4 kişiden oluşan parti eğitmenleri “Ucuz Gıdaya Erişememe” sorununa çözüm bulma çalışmalarına katılmak üzere gönüllü olmuştur.
- Her bir parti eğitmeni kendi doğal çevresinden, tartışılan konu ile ilgili olarak bilgi/deneyimi olan en az dört, en fazla yedi kişi belirlemiş ve ilgili soruna çözüm bulmak üzere çalışmalara katılmaları için ikna etmiştir. Böylece “Ucuz Gıdaya Erişememe” sorununa çözüm aramak üzere toplam 22 gönüllü katılımcı belirlenmiştir.
- Çözüm arama toplantıları 19.07.2022 tarihinde, grubun belirlediği bir zamanda en fazla 45 dakika süreyle WhatsApp/Zoom üzerinden görüntülü olarak yapılmıştır.
- Toplantıda her katılımcının eşit süre kullanmasına dikkat edilmiştir.
- Katılımcılar tarafından önerilen her çözümlerin sosyal demokrasinin “Eşitlik, Özgürlük, Adalet ve Dayanışma” ilkelerine aykırı olmamasına dikkat edilmiştir.
- Her eğitmen üretilen çözümleri not olarak raporunu 24 saat içinde modül grubunda birlikte çalıştığı kişiye ilgili masaya gönderilmek üzere iletmiştir.
- Çözüm önerileri tercihen 10 maddeyi geçmeyecek şekilde (12 punto ile yazılmak kaydıyla en fazla bir A4 sayfası) raporlanmıştır.
- Tarım Çözüm Masasına “Ucuz Gıdaya Erişememe” sorunuyla ilgili toplam 4 adet rapor gelmiştir.
- Çözüm masası kendi içinden bir rapor tekleştiricisi belirlemiş ve bu kişi 4 raporu inceleyerek en sık dile getirilen maddeleri dikkate alarak bir rapor hazırlamıştır.
- Tekleştirilen rapor tercihen 10 maddeyi geçmeyecek şekilde (12 punto ile yazılmak kaydıyla en fazla bir A4 sayfası) hazırlanmıştır. Böylece çözüm masasına tekleştirilen bir rapor sunulmuştur.
- Çözüm masası tekleştirilen bu raporu incelemiş ve nihai rapor haline getirilmiş olarak 13.08.2022 tarihinde ilgili modül çalışma grubu üyesine iletmiştir.
- Çözüm masasından gönderilen nihai rapor, aynı gün ilgili modül çalışma grubu üyesi tarafından o konuyu tartıştıran 4 eğitmene, eğitmenler de kendi gruplarındaki tartışmacılara iletmiştir.

#İktidarYoluPartiOkulu

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi

ÇözüYorum

UCUZ GIDAYA ERİŞEMEME SORUNU İÇİN ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Masa Rapor No:

5

- 1.Üretici ile nihai tüketici arasındaki aracı kurumlar ve araçların ortadan kaldırılması ya da var olanların sayılarının azaltılabilmesi için bölgesel yetiştiricilik planlamaları yapılarak yerel üretim ve tüketimi destek ve teşvik edecek çalışmalar yapılmalıdır.
- 2.Tarım arazileri toprak, iklim, su varlığı, yerleşim bölgelerine mesafeleri vb. özelliklerine göre değerlendirilerek sınıflandırılmalı. Yüksek statüde tarım toprağı vasfı içeren arazilerin tarım dışı amaçlı kullanımı engellenmelidir.
- 3.Özellikle küçük aile işletmeciliğı yapan çiftçiler yerel yönetimler tarafından desteklenmeli. Semt pazarlarının kurulma sıklığı ve sayıları arttırılmalı. Çiftçinin tüketiciye sorunsuz ve aracısız ulaşımının altyapısı desteklenmeli. Yerel yönetimlerce desteklenen çiftçinin mahsul kayıplarını önlemeyi amaçlayan 'Acil Durum Yönetim Merkezleri' kurulmalı.
- 4.Havza bazlı kısa ve uzun vadeli planlamalar yapılmalı. Bu planlamalar kapsamında yöre çiftçisine, sivil toplum kuruluşu odalar (ziraat odası, ticaret odası vb.) ve kurumlarla koordineli bir şekilde eğitimler verilmeli. Bu eğitimler ve çalışmalarda özellikle gençlere yönelik özendirici uygulamalara öncelik verilmeli. Su varlığının sürdürülebilirliği ve sulama konularında özellikle eğitim başlıkları açılmalı.
- 5.Bölgesel özellikler göz önünde bulundurularak bitkisel yetiştiriciliğın hayvancılıkla koordine edildiğı tarım modelleri üzerine çalışılarak bitki/hayvan dengesinin gözetildiğı tarım modelleri üzerinde yoğunlaşmalı.
- 6.Gübre, tarım ilacı, bitki tohumu ve hayvansal genetik kaynakların üretimi ve temini için ar-ge çalışmaları yapılarak, yüksek teknolojide üretimler sağlanmalı ve bu ürün ve kaynakların tamamen ithal kaynaklı olması engellenmeli.
- 7.Tarım kanunlarında düzenlemeler yapılmalı. Köylerin mahalle statüsü kazandırıldığı "Bütünşehir Yasası" patent alınmayan tohumların ticaretinin yapılmasını engelleyen 'Tohumculuk Kanunu' ve 'İslahçı Haklarının Korunması Kanunu' gibi kanunlar iptal edilmeli ya da çiftçi lehine düzenlemelerde bulunarak güncellenmeli. Milli gelirin %1 inin çiftçilere dağıtılması kanun güvencesinde sağlanmalıdır.
8. Ürün satış fiyatları, özellikle yaş meyve sebzenin satış fiyatları Tarım ve Ticaret Bakanlıklarınca belirlenmeli. Özel sektör fiyatların ve piyasanın belirlenmesinde yegâne unsur olmamalıdır.
- 9.Devletin tarım sektörüne teşviki ve desteğı arttırılmalı. Çiftçiye verilen 'Doğrudan Gelir Destekleri' arttırılarak çiftçilerin üretim maliyetlerinin düşürülmesi sağlanmalı. Ayrıca çiftçilerin kredi-finans imkanlarından kolay ve avantajlı yararlanabilmelerini sağlayacak düzenlemelere gidilmeli. Ziraat Bankasının faaliyetleri kuruluş amacı ile sınırlandırılmalı. Kamu destekli tarım kuruluşlarına yeniden işlerlik kazandırılmalıdır.
- 10.Gerçek zamanlı doğru veri akışı sağlayan, kaynak kullanımını optimize eden, uygulama hatalarını ortadan kaldıran ya da azaltan sistemler olarak bilinen teknoloji içeren Tarım 4.0 uygulamalarının arazilerimizde uygulanabilmesi için çalışmalar yürütülmeli, bu konuda destek ve eğitimler verilerek özellikle gençlerin dijital tarımda çalışmaları özendirilerek yüksek verimli hassas tarım modellerinin yaygınlaştırılması sağlanmalıdır.

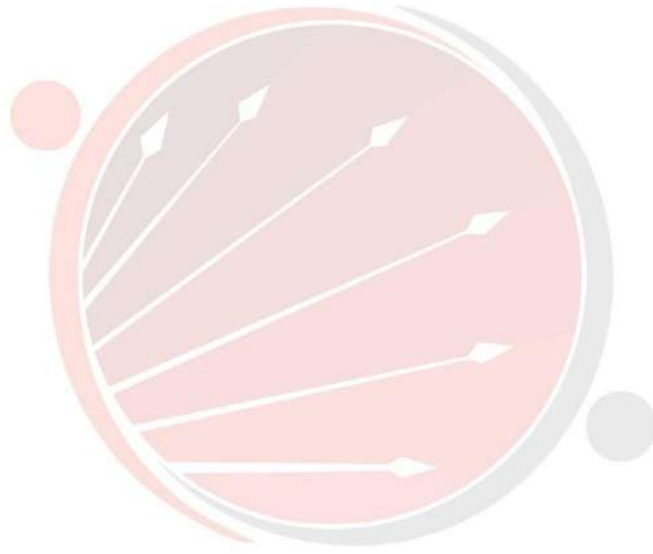
Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi

ÇözüYorum

UCUZ GIDAYA ERİŞEMEME SORUNUNUN ÇÖZÜMÜ İÇİN
ÖNERİLEN KAYNAKLAR

Masa Rapor No:
5

1. Küresel Gıda Krizi / Kriz Derinleşirken, Mustafa KOÇ, Nota Bene Yayınları, 2013
2. Tarım Bağımsızlıktır, Mustafa KAYMAKÇI, Yeniden Anadolu ve Rumeli Müdafai Hukuk yayınları, 2015
3. Türkiye’de Tarım Nasıl Çökertildi, Dr. Necdet ORAL, Sol Yayınları, 2020

CHP PARTİ OKULU

#İktidarYoluPartiOkulu

Çözüm Odaklı Düşünme Eğitimi ÇözüYorum

TARIM ÖZEL SAYISI

   /PartiOkuluCHP
  /CHPOkuluTV